

WHITEPAPER

Jeugd die arm opgroeit

FEITEN EN CIJFERS OVER HUN SPORT- EN BEWEEGDEELNAME

Inhoud

Inhoud.....	2
1. Armoede, over wie hebben we het?	3
2. De cijfers	4
3. (Her)ken jij de doelgroep?	6
4. (Her)ken jij de problemen?	7
5. Hoe bereik en betrek jij de doelgroep?	10
6. Integrale aanpak.....	11
7. Hoe betrek jij ouders (meer)?.....	12
8. Tips voor het organiseren en ondersteunen van activiteiten.....	14
9. Waarde van sport en bewegen.....	16
Bronnen.....	17
Contact	18

Voor wie is deze whitepaper?

Deze whitepaper is bedoeld voor uitvoerders van (gemeentelijk) beleid om jeugd die arm opgroeit mee te laten doen met sport- en beweegactiviteiten. De whitepaper gaat in op redenen waarom deze jeugd minder vaak deelneemt aan sport- en beweegactiviteiten en hoe je deze kinderen en jongeren toch kunt bereiken en kunt laten 'meedoen' aan én door sport en bewegen.

Leeswijzer

Ben je op zoek naar achtergrondinformatie over de problematiek en de doelgroep? Lees dan verder in de hoofdstukken 1, 2, 3, 4 en 9. Ben je op zoek naar tips en voorbeelden voor de praktijk? Lees dan verder in de hoofdstukken 5, 6, 7 en 8.

1. ARMOEDE, OVER WIE HEBBEN WE HET?

Er worden per gemeente verschillende kaders en grenzen gebruikt voor kinderen en jongeren die opgroeien in armoede. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar inkomen en opleiding van hun ouders en de positie van hun ouders op de arbeidsmarkt. Hier hebben we het over kinderen en jongeren uit gezinnen die financieel moeite hebben om rond te komen. Juist bij deze kinderen en jongeren ligt armoede gevoelig. Zij zien zichzelf niet als arm en vermijden woorden als armoede. Bovendien vinden ze het vervelend wanneer anderen deze termen gebruiken [1]. Deze gevoeligheid zie je ook terug bij ouders. De kern van hun probleem is een knellende financiële situatie, maar daar omheen ervaren zij vaak ook gevoelens van schaamte, stress, onzekerheid, machteloosheid en gebrek aan eigenwaarde. Arm zijn betekent dus veel meer dan te weinig geld hebben.

Het risico om in een gezin met geldzorgen op te groeien is groter voor kinderen van alleenstaande ouders, ouders met een lage opleiding, ouders met een uitkering en ouders met een niet westerse afkomst (migranten en vluchtelingen). Problemen als laaggeletterdheid, de taal onvoldoende machtig zijn en het hebben en ervaren van gezondheidsproblemen komen vaker in deze gezinnen voor. Veel gezinnen die moeite hebben om financieel rond te komen, wonen in zogenaamde lage Sociaal Economische Status (SES) wijken. Met behulp van www.waarstaatjegemeente.nl kun je deze wijken goed in beeld brengen.

In 2017 had 43% van de gemeenten de kinderen en jongeren uit gezinnen die moeite hebben om rond te komen goed in beeld. In 2019 stijgt dit percentage naar 67%. De overige gemeenten hebben vaak slechts een deel van de doelgroep in beeld [2]. In dit artikel vind je '[Meer feiten en cijfers over gemeentelijk armoedebeleid](#)'.

Een groep die vaak wordt vergeten, zijn gezinnen waarvan de ouders een betaalde baan hebben maar die te weinig verdienen om van rond te komen of te hoge vaste lasten hebben. Zij zitten qua inkomen vaak rond de inkomensgrens waardoor ze geen aanspraak kunnen maken op (gemeentelijke) regelingen; dit zijn de gezinnen in 'stille armoede'. Kosten voor deelname aan sport- en beweegactiviteiten vormen ook voor hen vaak een drempel om deel te nemen. Deze 'stille' armoede komt relatief het vaakst voor bij zzp'ers en zelfstandigen.

2. DE CIJFERS

In 2017 leefden ruim 272.000 kinderen (0-18 jaar) in Nederland in armoede. Dat is 8,1% van alle kinderen en komt neer op 1 op de 12 kinderen [3]. Zij sporten wekelijks minder en zijn minder vaak lid van sportverenigingen dan kinderen uit meer welvarende gezinnen [1, 4]. Dit terwijl sport voor kinderen verreweg de belangrijkste vrijetijdsactiviteit is [1]. Uit onderzoek blijkt wel dat kinderen die in armoede opgroeien vaker buitenspelen [4].

Sport- en beweegdeelname van jeugd naar sociaaleconomisch milieu

Kinderen 4-11 jaar [4]

- Buitenspelen en bewegen op school zijn voor alle kinderen de belangrijkste onderdelen van het beweegpatroon. Het rapportcijfer dat ouders van kinderen geven voor plezier in sporten is gemiddeld een 8,7.
- Kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau voldoen vaker aan de beweegrichtlijn (64%) dan kinderen van ouders met een hoog opleidingsniveau (51%). Voor gezinsinkomen zijn geen significante verschillen gevonden.
- Kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau (45%) en laag gezinsinkomen (46%) sporten wekelijks minder vaak dan kinderen van ouders met een hoog opleidingsniveau (69%) en hoog gezinsinkomen (76%).

Jongeren 12-17 jaar¹ [4]

- Bewegen op school en/of werk is veruit het belangrijkste onderdeel van het beweegpatroon van jongeren. Het rapportcijfer dat jongeren geven voor plezier in sporten is gemiddeld een 8,2.
- Jongeren uit gezinnen met een laag inkomen voldoen minder vaak aan de beweegrichtlijn (27%) dan jongeren uit gezinnen met een hoog inkomen (45%).
- Jongeren van ouders met een laag inkomen (59%) sporten wekelijks minder vaak dan jongeren van ouders met een hoog gezinsinkomen (86%).

Meer cijfers

Meer cijfers over de sport- en beweegdeelname van jeugd die in armoede opgroeit, vind je in de factsheet [‘Sport- en beweeggedrag van kinderen en jongeren naar sociaaleconomisch milieu’](#) van het Mulier Instituut. Ook zijn deze cijfers overzichtelijk weergegeven in deze [infographics](#).

Zwemvaardigheden [5]

Kinderen (11-16 jaar) van ouders met een laag inkomen halen doorgaans op latere leeftijd en minder vaak hun zwemdiploma's A, B en C (6% heeft zelfs geen diploma) dan kinderen van ouders met een hoog inkomen (2%). Kinderen van ouders met een laag inkomen hebben vaker alleen zwemdiploma A (23%) dan kinderen van ouders met een hoog inkomen (9-12%). Lees meer in het [Nationaal Plan Zwemveiligheid 2020-2024](#).

¹ Bij deze leeftijdsgroep zijn geen gegevens beschikbaar over het opleidingsniveau

3. (HER)KEN JIJ DE DOELGROEP?

Voor professionals (o.a. buurtsportcoaches, leerkrachten, jongerenwerkers) blijft het lastig om te herkennen welke kinderen in armoede leven. Dat is niet zo gek; niemand loopt met zijn financiële problemen te koop en vooral kinderen willen niet geassocieerd worden met armoede. Het Jeugdfonds Sport & Cultuur heeft daarom de checklist 'Hoe herken je armoede?' gemaakt. Deze checklist kan helpen om te signaleren of een kind opgroeit in een gezin dat moeite heeft om rond te komen.

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur zorgt ervoor dat:

- Kinderen en jongeren uit gezinnen met weinig geld toch mee kunnen doen met voetbal, turnen, streetdance, kickboksen, judo of een andere sportieve of culturele activiteit.
- De contributie voor deze kinderen en jongeren en de benodigde attributen of sportkleding worden betaald.
- In 2020 konden 59.352 kinderen meedoen aan sportactiviteiten en 11.610 aan culturele activiteiten waar ook dans onder valt.

Intermediair worden bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur?

Als intermediair (zoals leerkracht, buurtsportcoach, maatschappelijk werker) krijg je toegang tot het online aanvraagstelsel van het Jeugdfonds Sport & Cultuur en kun je aanvragen voor één of meerdere kinderen indienen. De contributie of het lesgeld wordt direct aan de club overgemaakt. Op deze manier kun je ervoor zorgen dat de kinderen binnen 3 weken mee kunnen doen.

4. (Her)ken jij de problemen?

Er zijn verschillende factoren die verklaren waarom de sportdeelname van deze kinderen en jongeren achterblijft:

1 Ouders hebben een tekort aan financiële middelen

Ouders en jongeren geven aan dat sport duur is. Nagenoeg alle gemeenten hebben hier regelingen voor.

Maar het is niet alleen het lidmaatschap. Je hebt ook kleding nodig, schoenen, materiaal, geld voor kamp of een uitje en vervoer. Soms is het voor een sport nodig om een officieel en duur clubtenu van de sportvereniging aan te schaffen. Deze spullen kunnen in een aantal gemeenten wel betaald worden uit het tegoed waar kinderen recht op hebben, maar vaak blijft er dan maar weinig geld over voor andere dingen [6].

Ook worden regelingen niet altijd gevonden of gebruikt door ouders. Uit onderzoek van de kinderombudsman blijkt bijvoorbeeld dat de vindbaarheid via een gemeentelijke website slecht is en dat een handig overzicht vaak ontbreekt. Bovendien is de taal vaak moeilijk te begrijpen en is het alleen in het Nederlands [6]. [Hier](#) vind je meer informatie over het onderzoek en het vergroten van het bereik van regelingen.

Wat ook meespeelt is dat kinderen en jongeren zo weinig mogelijk met hun ouders over geld praten. Ze laten hun ouders niet merken dat ze graag iets willen hebben of willen doen dat geld kost [7].

Diverse steden en gemeenten werken met kortingspassen en/of participatieregelingen waaronder de [Ooievaarspas](#), [U-pas](#) en [Gelrepas](#).

Verder zijn er diverse Fondsen, stichtingen & foundations waar een beroep op gedaan kan worden, waaronder [Jeugdfonds Sport & Cultuur*](#), [Stichting Leergeld*](#), [Nationaal Fonds Kinderhulp*](#) en [Jeugdeducatiefonds](#).

*Jeugdfonds Sport & Cultuur, Stichting Leergeld, Nationaal Fonds Kinderhulp en [Stichting Jarige Job](#) werken samen in [Samen voor alle kinderen](#) (Sam&) en bieden naast de eigen websites ook een verzamelsite waarin de genoemde voorzieningen aangevraagd kunnen worden.

Beide links ontbreken hierboven.

2 *Kinderen en jongeren hebben een gebrek aan rolmodellen*

Ouders zijn een belangrijk rolmodel. In het algemeen geven zij sport- en beweeggewoonten door aan hun kinderen. Van de volwassenen met een lage SES sport slechts een vijfde (21%) wekelijks. Zij ervaren bovendien vaker belemmeringen om te sporten vanwege hun gezondheid [8].

Kinderen uit gezinnen met een lage SES nemen sport- en beweeggewoonten ook over van een bredere groep mensen die dichtbij hen staan. Zoals de hele familie, de leerkracht op school en vrienden [4].

3 *Ouders hebben onvoldoende ervaring met de sportcultuur*

Onbekend maakt onbemind. Dit kan ervoor zorgen dat ouders hun kinderen onvoldoende stimuleren deel te nemen aan (laagdrempelige) sport- en beweegactiviteiten. Bij volwassenen met een lage SES heeft een kwart (25%) nog nooit gesport. Zij hebben bovendien minder vaak een lidmaatschap of abonnement bij de sportvereniging ten opzichte van volwassenen met een hoge SES [8].

4 *Er is onvoldoende (georganiseerd) sport- en beweegaanbod dichtbij de woonomgeving*

Kinderen die met armoede te maken hebben, vinden hun buurt vaker onveiliger en onrustiger dan andere kinderen. Ze geven aan dat er te weinig activiteiten zijn en missen soms variatie en uitdaging. Een fijne buurt en kwalitatief goede lokale buurtvoorzieningen dragen eraan bij dat kinderen en jongeren zonder zorgen en met plezier buiten kunnen spelen en bewegen [9]. Dit gaat verder dan alleen een goede fysieke infrastructuur met playgrounds, speeltuinen, skateparks of trapveldjes. Het gaat ook om de activiteiten en interventies die er georganiseerd worden, de begeleiding en de coaching daarin en goed onderhoud en beheer van de speelplekken. Lees meer over de [inrichting van een beweegvriendelijke omgeving](#).

5 *Er zijn te weinig voorzieningen die aansluiten bij de wensen en behoeften van kinderen en jongeren*

De huidige regelingen en systemen (hoe werkt het binnen de sportvereniging) zijn nog te weinig ingericht vanuit het perspectief van de gebruiker. Zo geven juist jongeren met een lager schoolniveau aan dat ze niet goed (meer) passen bij de traditionele sportvereniging [4]. Ook het sport- en beweegaanbod in de wijk kan versterkt worden door de doelgroep meer inspraak en verantwoordelijkheid te geven over de activiteiten die plaatsvinden. Daarbij is het wel belangrijk dat zij gecoacht worden door bijvoorbeeld een buurtsportcoach. Kinderen en jongeren die met armoede te maken hebben, geven zelf aan dat zij in de buurt het contact missen met ondersteunende volwassenen naast hun ouders [7].

6 *Persoonlijke kenmerken van het kind of de jongere spelen mee*

Kinderen van ouders met geldproblemen hebben doorgaans een minder goede (psychische) gezondheid. Vaak hebben zij ook een minder goede motoriek. Wanneer kinderen van huis uit minder worden uitgedaagd om te bewegen, zijn zij minder motorisch ontwikkeld. Terwijl de motorische vaardigheden juist van belang zijn bij sport en bewegen [10].

Ook schaamte kan een rol spelen. Ouders met een laag gezinsinkomen (8,8%) geven vaker aan dat hun kinderen beperkingen ervaren om te gaan sporten en bewegen dan ouders met een hoog gezinsinkomen (3,2%).

Buitenspelen is ook bewegen!

Uit onderzoek blijkt dat kinderen van laagopgeleide ouders vaker buitenspelen, wandelen en fietsen dan kinderen van hoogopgeleide ouders. Kinderen van hoogopgeleide ouders doen vaker aan sport. Toch spelen kinderen over het algemeen veel minder buiten dan vroeger.

Buitenspelen biedt kansen voor kinderen die in armoede opgroeien, omdat buitenspelen bij hen sterk kan bijdragen aan het behalen van de Beweegrichtlijnen. Maar zeker in grote steden is het soms lastig om een goede plek te vinden waar kinderen kunnen buitenspelen. De Krajicek Foundation en de Cruyff Foundation zetten zich op verschillende plekken in Nederland in om ervoor te zorgen dat hiervoor genoeg ruimte is. Daarnaast zetten zowel Jantje Beton als de Alliantie de Buitenspelers zich ervoor in om te zorgen dat alle kinderen kunnen buitenspelen.

Wil je buitenspelen makkelijker maken voor kinderen met een beperking? Lees dan dit artikel voor tips!

5. HOE BEREIK EN BETREK JIJ DE DOELGROEP?

Signaleren. Je kunt als uitvoerder een belangrijke signalerende rol hebben. Je ziet veel kinderen en jongeren op straat, pleinen, rondom school en bij de sport. Zij zien jou als rolmodel of vertrouwenspersoon omdat je dichtbij de doelgroep staat en geen formele rol (hulpverlener of docent) hebt.

Problematiek bespreekbaar maken en waar nodig doorverwijzing voor ondersteuning of hulp. Kinderen willen vaak wel praten over hun situatie, maar ze willen niet als arm worden gezien. Ze zijn zich bewust van de nadelen van hun situatie, maar ze zien ook sterke punten. Veel kinderen zijn bovendien tevreden over hun (thuis)situatie en geven aan dat zij het fijn hebben thuis [1]. Sluit daarom aan bij de positieve perceptie van kinderen en alle aspecten in hun leven.

Positieve insteek van sport en bewegen benadrukken. Sluit aan bij de leefwereld van de jongeren en hun ouders, bij wat zij belangrijk vinden. De argumentenkaartjes kunnen hierbij helpen.

Positief zelfbeeld bij kinderen stimuleren. Benadruk positief gedrag door bijvoorbeeld complimenten te geven op gedrag, vooruitgang en ontwikkeling.

Geef de jongeren ook **ruimte om fouten te maken**, daar kunnen ze alleen maar van leren. Zijn ze te laat voor de training? Geef ze dan niet direct 'de gele kaart'. Laat hem of haar weten dat je het ongewenst gedrag afwijst, maar niet de persoon. Vaak is er een reden waarom ongewenst gedrag naar voren komt, ga daarover met de jongere in gesprek. Motivational interviewing is een gesprekstechniek die je kan helpen.

Integrale samenwerking is ook van essentieel belang. Daarover lees je meer in het volgende hoofdstuk.

Praktische tips en aanbevelingen voor het bereiken en betrekken:

1. Verdiep je in de doelgroep
2. Gebruik gerichte wervingsstrategieën
3. Pas het aanbod aan op de behoefte van de doelgroep
4. Vergroot de ouderbetrokkenheid
5. Zet een enthousiaste trainer in
6. Deel kennis en goede voorbeelden
7. Monitor de effecten bij deelnemers

Uitgebreide uitleg van deze zeven tips vind je in dit artikel.

6. INTEGRALE AANPAK

Werk bij het benaderen en betrekken van de kinderen en jongeren samen met partners uit andere sectoren waar gezinnen met geldproblemen in beeld zijn. Problemen in deze gezinnen zijn vaak van toepassing op meerdere leefdomeneinen en moeten in een breed perspectief worden aangepakt. Denk aan de kinderwerkers en jongerenwerkers die actief zijn onder diverse functietitels, de jeugd(gezondheids)zorg, sociaal maatschappelijke werk, opbouwwerkers en docenten in het onderwijs.

Scholen zijn een belangrijke vindplek voor het bereiken en betrekken van deze kinderen. De school ziet alle kinderen en is ook een goede ingang naar ouders. De school kan ook een belangrijke rol vervullen in het sociale netwerk van een kind. Kinderen en jongeren vinden het belangrijk dat er iemand buiten het gezin is om mee te praten [7]. Zij kunnen dat als steun ervaren om bijvoorbeeld te praten over hun belemmeringen en motieven om deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten buiten school om. De school moet daarbij breed worden opgevat, ook zorgprofessionals (intern begeleider, zorgcoördinator) hebben in en om de school een rol.

Praktijkvoorbeeld

In de gemeente Groningen worden brugfunctionarissen via de school ingezet. Zij ondersteunen gezinnen die in armoede leven op allerlei levensdomeinen, waaronder meedoen door sport en bewegen.

Ook bij de jeugdgezondheidszorg liggen kansen. Wanneer de jeugdgezondheidszorg goed op de hoogte is van het sport- en beweegaanbod in de buurt kunnen zij kinderen naar de juiste plek doorverwijzen. Hetzelfde geldt voor het sociaal wijkteam, maatschappelijk werk en jongerenwerk. Als er contact is en blijft tussen deze partijen en de buurtsportcoaches en verenigingen, wordt het makkelijker om kinderen en jongeren die opgroeien in armoede op diverse levensdomeinen te ondersteunen, waaronder door sport- en bewegen.

Praktijkvoorbeeld

Sport en Welzijn Leidschendam-Voorburg heeft actief ingezet op een integrale samenwerking tussen o.a. buurtsportcoaches en jongerenwerk. Samenwerking tussen deze professionals is van grote meerwaarde in het bereiken, aanspreken en in beweging krijgen van jongeren. Wanneer de buurtcoaches problemen signaleren bij de jeugd tijdens of rondom activiteiten, dan schakelen ze een jongerenwerker in die een coachingstraject of inloopactiviteit kan starten. Lees meer.

7. HOE BETREK JIJ OUDERS (MEER)?

Kinderen hanteren vaak dezelfde normen en waarden als hun ouders. De ouders hebben dan ook een voorbeeldfunctie. Lees meer over het [opvoeden en opgroeien in armoede](#). Voor het bereiken en betrekken van kinderen en jongeren bij het sport- en beweegaanbod is ouderbetrokkenheid belangrijk. Neem de volgende drie stappen als uitgangspunt:

1 Ouders vinden en bereiken

Dit is vaak de lastigste stap bij deze doelgroep. Zoek de ouders op, op plekken waar ze toch al komen. Denk hierbij aan de school, het schoolplein, consultatiebureau, buurthuis, kerk of moskee. Het werkt ook goed om als partijen in de wijk samen te werken, zoals bijvoorbeeld jeugdgezondheidszorg, jongerenwerk, schuldhulpverlening, welzijnswerk en buurtsportcoaches.

2 Ouders bewust maken

Wanneer je de ouders eenmaal bereikt hebt, is het belangrijk om het belang en het plezier van sporten en bewegen, maar ook de invloed van de ouders op het beweeggedrag van het kind, duidelijk te maken. Je hoeft hierbij sport en bewegen niet als insteek te gebruiken, maar bijvoorbeeld de gezondheid of het plezier van het kind. Bij deze gesprekken met ouders kun je de [argumentenkaartjes](#) gebruiken. Ook kun je ouders aanraden om de [Beweegetest](#) in te vullen voor hun kinderen. Binnen 2 minuten krijgen ouders inzicht in het beweeggedrag van hun kind. De resultaten brengen in beeld wat er goed gaat en op welke leuke, eenvoudige manieren een kind meer kan bewegen. Omdat ouders vaak onvoldoende ervaring hebben met de sportcultuur, kun je hen ook informeren over de mogelijkheden voor sportbeoefening van hun kinderen en de daarbij behorende verantwoordelijkheden.

3 Ouders ondersteunen

Faciliteer ouders om hun gedrag aan te passen, zodat ze daarmee het sport- en beweeggedrag van hun kinderen gaan stimuleren. Denk bijvoorbeeld mee over vervoer naar wedstrijden of een fiets om zelf eens naar een training te komen kijken. Daarnaast is het voor ouders fijn om contact te hebben met andere ouders, kijk of je dit contact kunt stimuleren.

Je leest [hier](#) meer over deze drie stappen en het betrekken van ouders. Ook kun je de tool [Ouders Erbij!](#) raadplegen, dat helpt jou als professional om ouderbetrokkenheid bij bewegestimulering te vergroten. Het helpt antwoord geven op vragen als: Wat zijn de wensen en behoeften van ouders? Hoe kan je hen betrekken bij sport- en beweegprojecten?

Houd er daarnaast rekening mee dat veel ouders uit de doelgroep laaggeletterd zijn of de Nederlandse taal niet vaardig zijn. Beelden helpen dan om dingen uit te leggen. Wil je een folder of flyer meegeven aan ouders? Dan kun je deze [online checklist van Pharos](#) gebruiken om hem begrijpelijk te maken.

Werkzame elementen

Werkzame elementen zijn bouwstenen van een sport- en beweegaanpak waarvan we weten dat ze bijdragen aan effectiviteit en een succesvolle aanpak. Voor jeugd in armoede zijn de werkzame elementen opgedeeld in vijf categorieën: begeleiders, fysieke omgeving, sociale omgeving, maatwerk en empowerment. Meer lezen over werkzame elementen? Lees het [overzichtsrapport](#), gebruik de [checklist](#) en raadpleeg de [tipkaarten](#).

8. TIPS VOOR HET ORGANISEREN EN ONDERSTEUNEN VAN ACTIVITEITEN

Het aanjagen en ondersteunen van sportaanbieders

Ga actief op zoek naar sportaanbieders die hun aanbod willen openstellen voor mensen die moeite hebben om rond te komen. Er is een stimuleringsbudget beschikbaar voor sportaanbieders, omdat het werven en betrekken van kinderen uit gezinnen die moeite hebben om rond te komen echt iets extra's vraagt.

Uit onderzoek bij Sportimpulsprojecten blijkt dat de doorstroom naar regulier sportaanbod een te grote stap is voor jongeren die opgroeien in lage SES wijken [11].

Zorg voor sport- en beweegaanbod dichtbij de doelgroep (in de wijk, dichtbij huis)

Blijf letterlijk en figuurlijk dichtbij de doelgroep. Zorg dat er faciliteiten in de buurt zijn (pleintjes, playgrounds) en dat deze ook gebruikt worden voor sport- en beweegactiviteiten. Kinderen en jongeren die opgroeien in armoede spelen vaker buiten of hangen op straat. Benut dit om gezamenlijke sport- en beweegactiviteiten te organiseren in hun directe woonomgeving. Betrek en geef de doelgroep zelf verantwoordelijkheid bij het inrichten en organiseren van activiteiten. Team Sportservice doet dit bijvoorbeeld door de BuurtSportVereniging.

Zorg voor een gemakkelijke doorverwijzing

Zorg ervoor dat het aanbod aan sport- en beweegactiviteiten voor deze kinderen bekend is en helder omschreven. Dit zorgt ervoor dat partners in de wijk ook makkelijker en sneller door kunnen verwijzen naar specifiek aanbod. Zorg, waar mogelijk, voor een warme overdracht naar het aanbod, dat verlaagt de drempel voor de kinderen.

Maak gebruik van sleutelfiguren/rolmodellen in de wijk (oudere jongeren uit de wijk)

Daar heeft de doelgroep vaak een positieve associatie mee. Het werkt ook goed om zelf kinderen te stimuleren en te laten uitgroeien tot rolmodel voor anderen in de wijk, zoals ze in Eindhoven doen. Een ander goed voorbeeld is het Scholarshipprogramma van de Krajicek Foundation en Citytrainers. Alleen al in Den Bosch zijn de afgelopen jaren al honderden jongeren opgeleid tot Citytrainer.

Zet erkende sport- en beweeginterventies in

Deze interventies hebben bewezen dat ze goed werken en daardoor hoef je het wiel niet opnieuw uit te vinden. Via de database sport- en beweeginterventies kun je een interventie zoeken die aansluit bij de doelgroep. Je kunt de interventie aanpassen aan de lokale situatie.

9. WAARDE VAN SPORT EN BEWEGEN

Sport en bewegen draagt bij aan de fysieke gezondheid en psychosociale ontwikkeling van kinderen en jongeren. Ze kunnen er hun emoties in kwijt, vinden er rust en afleiding en het draagt bij aan hun zelfvertrouwen en gevoel van eigenwaarde [10]. Kinderen uit gezinnen met (geld)problemen thuis ervaren de sportvereniging vaak als een soort tweede thuis. Het is een plek waar ze nieuwe vriendschappen opdoen. Omdat zij er regelmatig komen en even 'vrij' zijn van de problemen thuis, is het voor hen vaak een fijne en vertrouwde plek [12]. Bekijk [hier](#) het interactieve Human Capital Model voor alle effecten van sport en bewegen en instrumenten en tools om hierbij te gebruiken.

BRONNEN

- [1] Kalthoff, H. (2020). *Opgroeien en opvoeden in armoede*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- [2] Bureau Bartels. (2020). *Tussenevaluatie Bestuurlijke Afspraken Kinderarmoede*. Amersfoort: Bureau Bartels.
- [3] Hoff, S., van Hulst, B., Wildeboer Schut, J.M., Goderis, B. (2019). *Armoede in kaart 2019*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [4] van Stam, W., van den Dool, R., Elling, A. (2021). *Sport- en beweeggedrag van kinderen en jongeren naar sociaaleconomisch milieu*. Utrecht: Mulier Instituut.
- [5] Nationale Raad Zwemvaardigheid. (2019). *Nationaal Plan Zwemveiligheid 2020-2024: veilig opgroeien en meedoen in Nederland waterland*. Ede: Nationale Raad Zwemveiligheid.
- [6] De kinderombudsman (2021). *Wie, wat, waar? Onder de loep: gemeentelijke regelingen voor kinderen in armoede*. De kinderombudsman.
- [7] Hopman, M., de Jong, A. (2019). *Ik ben meer dan mijn problemen. Een integrale aanpak voor kinderen met meerdere problemen in de thuissituatie*. De kinderombudsman.
- [8] van Stam, W., van den Dool, R., (2020). *Sociaaleconomische status en deelname aan sport en bewegen van volwassenen*. Utrecht: Mulier Instituut.
- [9] De kinderombudsman (2017) *Alle kinderen kansrijk Het verbeteren van de ontwikkelingskansen van kinderen in armoede*. De kinderombudsman.
- [10] Reijgersberg, N., van der Poel, H. (2014). *Sportdeelname van kinderen in armoede*. Utrecht: Mulier Instituut.
- [11] Dellas, V., Gutter, K., Heijnen, E., Ooms, L., van Lindert, C. (2020). *Evaluatie JLLIB- en KSG Sportimpulsprojecten ronde 2018*. Utrecht: Mulier Instituut.
- [12] van der Roest, J.W., Scholten, V., Elling, A. (2016) *Veelbetekende kansen. Een kwalitatief onderzoek naar de bijdrage van het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds door de ogen van kinderen*. Utrecht: Mulier Instituut.

WIE WANNEER WAAR HOEVEEL WELKE WAT

Wat er speelt

We leven in een tijd waarin gemak voorop staat, zitten een gewoonte is en kinderen vaak achter een beeldscherm spelen. Het gevolg is dat minder dan de helft van de Nederlanders aan de beweegrichtlijnen voldoet. Als Kenniscentrum Sport & Bewegen geloven wij dat het toepassen van kennis de kwaliteit en effectiviteit van sport en bewegen vergroot en daarmee bijdraagt aan een sociaal en vitaal Nederland. Waarin mensen op een goede, plezierige en veilige manier kunnen sporten en bewegen.

Wat wij doen

Kenniscentrum Sport & Bewegen maakt feitelijke en onderbouwde kennis uit wetenschap, beleid en praktijk beschikbaar en toepasbaar voor professionals zodat zij die gericht kunnen inzetten. Kennis over het belang en de effecten van sport en bewegen, over dat wat werkt en wat niet. We delen inspirerende ideeën, vernieuwende voorbeelden, praktijkervaringen en verhalen. We helpen professionals om vragen over sport en bewegen zo goed mogelijk te beantwoorden of door onderzoek te initiëren als het antwoord er nog niet is.

Om al die kennis te vergaren en beschikbaar te stellen werken we nauw samen met sportbonden, zorg- en welzijnsinstellingen, gemeenten, kennisinstituten, universiteiten, hogescholen en nog veel meer partijen, in binnen- en buitenland.

Contactpersoon:

Laura Butselaar | specialist

laura.butselaar@kenniscentrumsportenbewegen.nl

Jamilla Vervoort | specialist

jamilla.vervoort@kenniscentrumsportenbewegen.nl

Contactpersoon Jeugdfonds Sport & Cultuur:

Regine Quarles van Ufford

regine.quarles@jeugdfondssportencultuur.nl

mei 2021